

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПОЛІТОЛОГІЇ

Розвиток демократичних процесів у сучасній Україні потребує компетентних, політично освітчених, ініціативних молодих людей, що мають організаційні і креативні здібності, активну громадську позицію. Значне місце в цьому процесі належить політичному вихованню, розвитку здатності самостійно і відповідально створювати і покращувати своє соціальне буття відповідно до демократичних цінностей, чому в значній мірі сприяє вивчення політології.

Викладання дисципліни «Політологія» дає змогу використовувати, напевно, всі відомі методи активізації навчання. Це семінар-диспут, дискусія, метод сценаріїв, кейс-методи, інтелектуальні карти, ситуаційно-рольові ігри тощо. Проте ефективність і якість освіти залежить від поєднання різних методів навчання, врахування специфічних особливостей семінарських груп, індивідуальних підходів до студентів, врахування можливих проблем.

У процесі вивчення курсу політології передбачається застосування різних методів. Так, при вивченні теми «Політика як суспільне явище», на нашу думку, доцільно віддати перевагу пошуку різних наукових підходів до визначення термінів «політика», «політичне життя», порівняльному аналізу, коментарям студентів до визначень; у темі «Політична влада» важливим методом активізації є самостійне з'ясування вузлових проблем теми, постановка, формування актуальних питань; аналіз тем «Політичні режими» та «Політичні партії» доцільно проводити методом сценаріїв, політичних боїв, шляхом змагання між малими активними групами; для розгляду теми «Політична культура», «Політичні еліти» та літерство вдалою формою активізації стануть інтелектуальні карти. Ефективним методом активізації вивчення теми «Політична система суспільства» є розгляд політичних систем зарубіжних країн на основі системного, структурно-функціонального та порівняльного політологічного аналізу. Специфіка курсу «Політологія» на кожному занятті вимагає застосування методу ситуаційного навчання або кейс-методу. Це навчальний метод, використання якого передбачає осмислення студентами реальної життє-

вої, у нашому предметі, політичної ситуації. Опис цієї ситуації відображає не тільки певну політичну проблему, але й визначає комплекс знань, який необхідно засвоїти і використати для її аналізу та визначення тенденцій розвитку.

Упровадження різноманітних методів активізації навчального процесу в вивченні політології слід звернути увагу на врахування можливих проблем, які спостерігаються в нашій практиці. Одна з головних цілей політичної освіти — формування наукового світогляду у сфері політичних знань, який передбачає ґрунтовну підготовку студентів до лекцій і семінарських занять, засвоєння ними наукових категорій, законів і закономірностей політичної науки, а також логічність, істинність, узагальненість, об'єктивність, оптимальне співвідношення позитивного і критичного аспектів у змісті політичного життя. На жаль, підготовка студентів до лекцій і семінарів не завжди дозволяє впроваджувати активні методи з урахуванням вищезазначених вимог. Недооцінка значення загальнотеоретичної підготовки негативно позначається на ефективності політичної освіти, призводить до поверхового засвоєння тем.

Політична наука базується на осмисленні політичної практики. Зв'язок з практикою включає дві крайності: академізм, відірваність від життя і вузький практицизм, що виражається у використанні фактів лише для ілюстрації тих або тих теоретичних положень. У певної частини студентів поєднання теорії і практики викликає труднощі. Проблема є те, що політичні факти інколи носять неперевірений, бездоказовий характер, чому, зокрема, сприяють деякі ЗМІ. Дискусії навколо таких проблем не можуть дати позитивні результати. Щоб уникнути негативу, необхідно приділяти значну увагу зв'язкам теорії з практикою, використанню перевірених фактів, відповідального відношення до їх підбору. Політична освіта — це процес і результат засвоєння систематизованих знань про політичне життя і його закономірності, тому при використанні активних методів навчання доцільно акцентувати увагу студентів на зв'язках між політичними проблемами, формувати у студентів уміння осмислювати ці зв'язки. Досвід проведення лекцій і семінарів з політології переконує нас в тому, що на кожному семінарі, консультації, при проведенні індивідуальних занять потрібно в різних формах проводити роботу над помилками, яких чимало в самостійних роботах, виступах студентів. Мета в тому, щоб забезпечити якісну, сучасну політичну освіту молоді, як основу формування її демократичної політичної культури.